

Stará a nová mysteria

Karel Funk

Starověk dal lidstvu mnoho Bohem seslaných vůdců. Nikdo z nich však neměl takové síly, jako Kristus. Nemohli proto duchovně oplodnit celé lidstvo najednou, což se při ukřižování Krista stalo, byť latentně – jako svobodná možnost. Mohli pouze připravovat zralé jedince pro vyšší stupně vývoje a zasvěcovat je do mysterií speciálními postupy.

Ježíš odhalil starověká mysteria a dal je v přístupné formě lidstvu k dispozici. Zároveň k tomu vzábil na zemské atmosféry nebývalé síly. Schopností předávat iniciaci všem lidem se zcela liší od ostatních zasvěcenců. Kristův vliv působí v zemské duchovní atmosféře trvale a objektivně, nezávisle na tom, jak velký počet lidí se mu otevře.

Protože člověk je povolán na Zemi k lásce, bylo mu jednou v dějinách jeho vývoje dáno podstatu lásky i přímo fyzicky vidět tím, že tvůrčí Láska, Logos, se stal smyslovou bytostí, objevil se v těle z masa a krve. Mohutné kosmické síly Logosu zde byly přítomny ve vnější viditelnosti. „Celá vnitřní síla obsažená ve Slunci, síla Lásky proudící v Logosu, přijala podobu fyzického člověka v těle Ježíše Nazaretského. Neboť jako nějaký jiný vnější objekt, jako jakákoli jiná pozemská bytost, tak musel Bůh předstoupit před člověka na Zemi v tělesné podobě pro jeho smyslové vědomí... A tak tato jedna postava Ježíše Nazaretského, v níž se vtělil Kristus neboli Logos, přenáší do lidského života, do samých dějin lidstva to, co dříve vždycky jenom proudilo ze Slunce na Zem, co je jinak obsaženo jen ve slunečním světle: „Logos tělem učiněn jest.“ ... Všechna stará mysteria poukazovala na onoho jednoho, jenž měl přijít. Proto se staří zasvěcenci označují za „proroky“, protože jejich úkolem bylo prorokovat o něčem budoucím. Proto měli zasvěcující obřady ten účel, že zasvěcovaný měl jasně poznat, že v budoucnu se Kristus učiní lidstvu zjevným.“ (Rudolf Steiner)

Božské tvůrčí Slovo sice zaznívalo v kosmickém zřízení od nepaměti, do zemské sféry však navždy vstoupilo až s Kristem, jeho nositelem. Kristova síla byla známa sice v esoterních zasvěceních odedávna, tehdy však ještě dlela ve vysokých duchovních světech. Indům byl znám jako Višva Karman, Peršanům jako sluneční Bůh Ahura Mazda neboli Órmudz. I v Efesu bývala uctívána síla Slunce, v jehož plameni se zasvěcovaným zjevoval Kristus jako dárce duchovního života a pravdy. V Egyptě byl znám jako Aman Re či Osiris, v Řecku jako Apollon. Byl to vždycky božský duch Slunce, byť zastřený v různých kultech různými podobami. Jako zlatá nit se táhne mysteriemi Indie, Persie, Egypta i zasvěcením eleusinských mysterií.

Bylo to však pouhé jasnozřivé dohlédání nemnoha jedinci na Kristovu ohnivou bytost, vnímanou tehdy na Slunci. Její blahodárné spásné bytí bylo tušeno toužebně a oddaně, avšak ve veliké dálce a ne všemi články lidské bytosti, které máme k postřehování dnes, včetně hlavy. K napojení se na tento ohnivý proud spásné lásky sloužila zasvěcovaným jedincům hluboká mysteria až do doby, kdy Kristova sluneční světelná bytost z lásky a vůle Boha Otce sestoupila natrvalo k Zemi, prošla mysteriem smrti a zmrtvýchvstání (tedy přemožením smrti v nejhlubším významu toho slova) a nyní zde působí v éterické tj. nadmyslové úrovni Země jednou provždy. Kristus přinesl náboženství „otevřeného nebe“. Co to pro nás znamená? Třeba i následující.

Tak jako je nutné, aby se na jaře rostliny zazelenaly a tvořily tak kyslík pro náš hmotný život, můžeme i my s pomocí Kristovou tvořit ve světě kyslík pro život duchovní. Aby síly dobra stačily na zlo, kterého je dnes tolik, můžeme se naučit to, co Sergej O. Prokofjev nazval "morálním dýcháním." Co to je?

Zatímco při běžném vdechu se v našem organismu mění pohlcený kyslík ve smrtící oxid uhličitý a ten pak vydechujeme, stalo se před dvěma tisíciletími na pahorku Golgoty něco právě opačného. Kristus tam do sebe vdechl lidmi nastrádanou smrt veškerého materialismu a při zmrtvýchvstání ze sebe vydechl pro celé lidstvo život. Vdechl do sebe vše, co dosud přinesl lidstvu zmrtvující materialismus, co přinesli materialisté všech dob. A to, co vydechl, je ona možnost mít opět živé duchovní myšlenky. Materialistické, k smrti vedoucí myšlenky byly vydechuty a duchovní myšlenky, vedoucí do budoucnosti, vydechuty. Ato je to, co se nazývá morálním dýcháním.

To můžeme dělat všichni, chceme-li skutečně následovat Krista jako náš Pravzor. Naším úkolem je, abychom tyto myšlenkové a citové impulsy do sebe přijímali, přetavovali je láskou a vydechovali pak myšlenky, city a vůli, přinášející život. Je to proměna agrese, zloby a všech nectností v čistotu. Tím se můžeme stále více stávat opravdovými přáteli éterického – nadsmyslového Krista, našeho božsko-lidského bratra, a jeho spolupracovníky na obrodě lidstva. Můžeme se jimi stát, když půjdeme cestou pochopení, odpuštění a společného nesení tíhy osudu. Každým činem a myšlenkou odpuštění a lásky námi prochází síla Kristova jako živoucí impuls pro druhé. Napomůžeme jí vmýšlením se do duší druhých, abychom je lépe pochopili a porozuměli jejich bolům i zlobě a silou své účasti se snažili otupit jejich hrany.

Možná to nepůjde hned, ale zase s tím můžeme jít právě za Kristem jako dítě za rodičem. Důležité je již rozhodnutí. Krista si můžeme uvědomovat v každém člověku jako součást jeho nejvyšší podstaty. Je tam jen překrytý časnými nedokonalostmi, kterých se i on (byť by nám byl nyní protivný, nesnesitelný) jednou zbaví, a třeba dřív než my svých chyb. Přistoupíme-li k „nepříteli“ jako ke Kristu – bez předsudků, podezírání, možná se sami podíváme, jak se jeho chování změní. Možná že jsme však dřív v zaujetí sebou samými jeho přednosti neviděli.

Když si uvědomíme, že co nám kdo provedl, stalo se nám možná karmicky po právu a pak odpustíme, odejmeme tím negativním silám část jejich prostoru. Do vakua, vytvořeného pravým odpuštěním, vproudí okamžitě síla Kristova. A právě zde začíná pravé duchovno, nejsou v tom žádné metafyzické krkolomnosti nebo výjimečné schopnosti. I když jsou prosby k duchovnímu světu dobré, je užitečné si zároveň uvědomovat, že Kristus dává lásku a v ní jsou obsaženy všechny aspekty síly, kterou v praxi potřebujeme. Pracovat musíme sami, nic nelze vyprosit bez vlastního přičinění.